

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

**Факультет/інститут Педагогічний
Кафедра фахових методик і технологій початкової освіти**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО З МЕТОДИКОЮ
НАВЧАННЯ**

Освітня програма _____

Спеціальність 013 Початкова освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № __ від “_” ____ 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Музичне мистецтво з методикою навчання
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Викладач (-і)	Доц. Барило Світлана Богданівна, проф. Качмар Олександра Василівна
Контактний телефон викладача	0681855403, 0678829592
E-mail викладача	svitlana.barylo.@pnu.edu.ua, oleksandra.kachmar@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота
Обсяг дисципліни	90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?
Консультації	четвер 15.00, кафедра
2. Анотація до курсу	
<p>«Музичне мистецтво з методикою навчання» – складова блоку дисциплін професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи. Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань: ознайомлення з музичною літературою, адресованою дітям молодшого шкільного віку; засвоєння змісту музичної освіти у початковій школі (аналіз музичних творів зі слухання музики, співу тощо, які включені у навчальну програму з освітньої галузі «Мистецтво»); рекомендовані для використання на уроках музичного мистецтва молодшим школярам та передбачені для вивчення за варіативною складовою навчальної програми), опанування студентами системою знань про закономірності процесу навчання музики, підготовка висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі освіти відповідно до вітчизняних та європейських стандартів.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Ознайомити студентів із класичною і сучасною українською та зарубіжною музикою для дітей; сформувати музично-естетичну компетентність майбутніх педагогів та сприяти засвоєнню знань, розвитку вмінь і навичок з організації музичного виховання у початкових класах; ознайомити майбутніх педагогів з різними формами роботи з музичного виховання й розвитку учнів початкових класів, основними видами музичної діяльності; розкрити сучасні наукові поняття, методи та методики, на основі яких відбувається музичний розвиток школярів; розкрити сутність процесу навчання музичного мистецтва в початковій школі відповідно до державного стандарту; висвітлити сучасні наукові концепції, поняття, методи та технології навчання музичного мистецтва учнів початкових класів, забезпечити засвоєння студентами практичними вміннями проведення уроку музичного мистецтва. Забезпечити фахову підготовку з музичного мистецтва з методикою навчання, допомогти студентам практично оволодіти основними видами музичної діяльності.</p>	
4. Компетентності	
Інтегральна компетентність.	
Загальні компетентності	
<p>КЗ-1. Загальнонавчальна. КЗ-2. Інформаційно-аналітична. КЗ-4. Комунікативна. КЗ-9. Професійна мобільність. КЗ-13. Інформаційно-комунікаційна. КЗ-14. Цифрова компетентність.</p>	
Спеціальні (фахові) компетентності	
<p>СК-1.5. Мистецька компетентність, музична СК – 3. Педагогічна компетентність.</p>	

- СК – 3.1. Дидактична.
- СК – 3.2. Виховна.
- СК – 3.3. Організаційна.
- СК – 4. Методична компетентність.
- СК – 4.1. Нормативна.
- СК – 4.2. Варіативна.
- СК – 4.3. Спеціально-методична.
- СК – 4.4. Контрольно-оцінювальна.
- СК – 5. Професійно-комунікативна компетентність (ПКК).
- СК – 5.2. Вербально-логічна.
- СК – 5.3. Інтерактивна.
- СК – 5.6. Предметно-змістова.

5. Результати навчання

Здатність розв'язувати завдання та практичні проблеми у музичному вихованні молодших школярів, що передбачають застосування теоретичних положень і методів педагогіки, психології та музичного мистецтва з методикою навчання й характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями з освітньої галузі «Мистецтво», зокрема інноваційними методичними підходами щодо музичного розвитку, навчання та виховання учнів молодшого шкільного віку, сучасними музичними системами, методиками, технологіями навчання, молодших школярів; чинним нормативним забезпеченням початкової освіти тощо.

Здатність до пошуку новітніх методів і технологій в музичному вихованні молодших школярів, оброблення та аналізу наукової літератури, систематизації й узагальнення інформації, зокрема музично-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.

Здатність педагога спілкуватися з дітьми, колективом педагогів, батьками, вміння знайти правильний підхід до них, встановити з ними доцільні з педагогічного погляду взаємини, наявність педагогічного такту, педагогічної культури; здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки.

Здатність та готовність швидко й успішно опановувати інноваційні технології музичного виховання, набувати знань та вмінь, здатність до саморозвитку і модернізації власної діяльності.

Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання комунікативних задач у музично-професійній діяльності вчителя початкових класів й у повсякденному житті.

Здатність критично оцінювати цифровий контент, безпечно використовувати цифрові технології, засоби комунікації для вирішення професійних, музично-педагогічних задач, навички етичної поведінки в цифровому інформаційно-комунікаційному середовищі.

Здатність до проектування, організації, оцінювання, рефлексії та коригування навчально-виховного процесу освітньої галузі «Мистецтво» в початковій ланці освіти. Складниками педагогічної компетентності є дидактична, виховна, організаційна.

Здатність майбутнього вчителя (випускника) вирішувати стандартні та проблемні професійні завдання музичної освіти молодших школярів, що виникають в освітній практиці початкової школи, на основі сформованих знань про теоретичні засади музичного виховання учнів, побудови змісту і процесу навчання молодших школярів, у тому числі ґрунтовних знань про сучасні теорії музичного виховання і навчання, гнучкого володіння методами навчання; спроможність обґрунтовано обирати прийоми, засоби, технології, форми організації навчання, адекватні дидактичній ситуації.

Здатність випускника до здійснення виховної музичної діяльності з молодшими школярами; здатність до планування, проектування й аналізу виховного процесу засобами музичного мистецтва в початковій школі як цілісної педагогічної системи, яка

включає мету, завдання, зміст, методи, прийоми, педагогічні засоби, форми організації, діяльність учителя й учнів; спрямованість на досягнення відповідних результатів; здатність ефективно використовувати виховний потенціал уроків музичного мистецтва і занять з учнями в позаурочний час тощо.

Здатність до організації навчально-виховного процесу в початковій школі, систематичного підвищення рівня знань, умінь і навичок, професійної музично-педагогічної кваліфікації.

Здатність учителя користуватися нормативними документами щодо викладання в початковій школі освітньої галузі «Мистецтво» та реалізовувати на практиці цілі і завдання навчання предмету музичне мистецтво освітньої галузі «Мистецтво» в початковій школі.

Здатність учителя працювати за будь-яким навчально-методичним комплектом, здатність обирати найефективніший навчально-методичний комплект для досягнення цілей і завдань навчання предмету музичне мистецтво, освітньої галузі «Мистецтво» в початковій школі, визначених Державним стандартом і навчальною програмою.

Здатність до навчання молодших школярів будь-яким елементам змісту типових освітніх програм та навчальних програм «Мистецтво».

Здатність до реалізації критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи на уроках музичного мистецтва та уроках мистецтва; здатність дотримуватись Державних вимог до рівня загальноосвітньої мистецької підготовки учнів початкової школи, визначених у чинних програмах.

Здатність педагога володіти доцільними формами вербального професійного спілкування в колективі, сприймати, осмислювати й відтворювати зміст і основну думку усних і письмових висловлювань, коригувати власне й чуже мовлення; здатність опрацьовувати, групувати навчальну інформацію освітньої галузі «Мистецтво», адекватно усвідомлювати комунікативний сенс повідомлень, запам'ятовувати й у разі необхідності актуалізувати в пам'яті професійні знання, фактичні дані, навчальну інформацію щодо музичного виховання, навчання й розвитку молодших школярів.

Здатність педагога організувати ефективну спільну навчально-виховну діяльність і педагогічне спілкування; здатність співпрацювати для досягнення поставленої мети, знаходячи при цьому шляхи взаємодії зі всіма суб'єктами навчально-виховного середовища.

Володіння змістовим аспектом комунікації, музичною термінологією, мовленнєвими конструкціями, що притаманні предмету Музичне мистецтво, визначеним навчальним планом початкової школи, та здатність до розв'язання певного кола питань у конкретній ситуації педагогічної діяльності вчителя початкової школи.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	18
семінарські заняття / практичні / лабораторні	28
самостійна робота	74

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
4,5	Початкова освіта	2,3	Нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1-2 Вступ. Музичне виховання в початкових класах. Зміст, методи, інноваційні підходи.	лекція-діалог. Практичне (2 години)	1.Державний стандарт початкової освіти. Прийняття від 21 лютого 2018 р. № 87. URL: https://www.kmu.gov.ua/ua/nas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti 2. Закон України Про освіту. Прийняття від 05.09.2017 URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19 3.Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.	Опрацювання нормативних документів (2-4 години)	Максимальна оцінка – 5	два тижні
Тема 3-4. Характеристика діючих програм з музичного виховання. Особливості музичного репертуару	лекція-візуалізація практичне (2 години)	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 1 - 2 клас Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 3- 4 клас. Мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 класи (ОНОВЛЕНО) [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalniprogrami/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli .	Опрацювання діючих програм (2-4 години)	Максимальна оцінка – 5	два тижні
Тема 5. Вікові рівні музичного розвитку молодших школярів.	лекція-діалог. Практичне (2 години)	Масол Л.М. Методика навчання мистецтва в початковій школі: посіб. для Х. : Ранок, 2006. 256 с. Творчий розвиток особистості засобами мистецтва: навчально-методичний посібник. За	Визначення музичності та особливостей музичного розвитку	Максимальна оцінка – 5	два тижні

		ред., передмова Н.Г.Ничкало. Чернівці: Зелена Буковина, 2011. 255 с. Рагозіна В. В., Руденко І. В. Система творчих завдань на уроках музичного мистецтва у 1- му класі. За програмою інтерактивного курсу «Мистецтво»: Навчально- методичний Тернопіль Навчальна книга Богдан, 2017. 80 с.	учнів 1-4 класів (2 години		
Тема 6. Музичні жанри.	лекція- діалог, практичне	Іваницький А. І. Український музичний фольклор. Підручник для вищих учбових закладів. Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. 320 с.	Ознайомле ння з основними жанрами музичного мистецтва (2 години)	Максима льна оцінка – 5	два тижні
Тема 7. Слухання музики в початкови х класах. Аналіз музичних творів.	Інтеракти вна лекція	Печерська Е.П. Уроки музики в початковій школі. К.: Либідь, 2001. С.140-142. Островський В. М., Сидір М. В. Уроки музики. 1-4 класи. Посібник для вчителя. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2007. 60 с.	Здійсненн я аналізу музичних творів для слухання музики для учнів 1-4 класів (2-4 години	Максима льна оцінка – 5	два тижні
Тема 8. Основні етапи слухання музики. Особливос ті слухання музики у 1-4 класах початкової школи.	Лекція- діалог, прктичне	Печерська Е.П. Уроки музики в початковій школі. К.: Либідь, 2001. С.140-142. Островський В. М., Сидір М. В. Уроки музики. 1-4 класи. Посібник для вчителя. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2007. 60 с.	Опрацюва ння музичного репертуар у процесі слухання музички. (2години)	Максима льна оцінка – 5	два тижні
Тема 9. Хоровий спів. Вокально-	Лекція- діалог, прктичне	Черкасов В. Теорія і методика музичної освіти. Навчальний посібник. К.:ВЦ «Академія» 2016 . 240 с.	Ознайомле ння з методико ю навчання співу	Максима льна оцінка – 5	два тижні

хорові навички.		<p>Масол Л. М. Мистецтво: підручник інтегрованого курсу для 1 класу закладів загальної середньої освіти. Київ: Генеза, 2019. 112 с.</p> <p>Хлебнікова Л. О. Методика хорового співу у початковій школі. Методичний посібник. Тернопіль; Навчальна книга – Богдан.2006. 216 с.</p>	учнів 1-4 класів, особливостями їхнього слуху і голосу (2-4 год.)		
Тема 10. Музично-ритмічна діяльність. Музична творчість.	Інтерактивна лекція	<p>Лемешева Н. А. Мистецтво : підруч. інтегрованого курсу для 1 класу закладів заг. середньої освіти. Кам'янець-Подільський : Абетка, 2018. 128 с.</p> <p>Лобова О. В. Мистецтво : підруч. інтегрованого курсу для 1 класу закладів заг. середньої освіти. Київ : Школяр, 2018. 144 с.</p> <p>Масол Л. М. Мистецтво: підруч. інтегрованого курсу для 1 класу закладів заг. середньої освіти. / Л. М. Масол, О. В. Гайдамака, О. М. Колотило. Київ : Генеза, 2018. 144 с.</p>	Ознайомлення з основними видами музично-ритмічної діяльності та методикою засвоєння ритмічних вправ	Максимальна оцінка – 5	два тижні
Тема 11. Урок музичного мистецтва. Особливості проведення інтегрованого уроку.	Інтерактивна лекція	<p>Черкасов В. Теорія і методика музичної освіти. Навчальний посібник. К.:ВЦ «Академія» 2016 . 240 с.</p> <p>Островський В. М., Сидір М. В. Уроки музики. 1-4 класи. Посібник для вчителя. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2007. 60 с.</p> <p>Кізлова Г. О. , Шулько О. А. «Мистецтво» 1 клас. К.: ТОВ «Асто» 2018. 112 с.</p> <p>Марчук Ж.С. Методи навчання мистецтва молодших школярів. Мистецтво та освіта №2(92) 2019 С. 24-30.</p>	Ознайомлення з типами і структурою уроків музичного мистецтва та уроків освітньої галузі «Мистецтво» (2-4 години)	Максимальна оцінка – 5	два тижні

Тема 12. Форми позакласної роботи з молодшими школярами.	Лекція-діалог, практичне	Черкасов В. Теорія і методика музичної освіти. Навчальний посібник. К.:ВЦ «Академія» 2016 . 240 с. Масол Л. М. Мистецтво: підручник інтегрованого курсу для 1 класу закладів загальної середньої освіти. Київ: Генеза, 2019. 112 с.	Ознайомлення з основними формами і методами позакласної роботи з музичного мистецтва (2 години)	Максимальна оцінка - 5	два тижні
--	--------------------------	--	---	------------------------	-----------

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Екзамен, максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка включає 50 балів за написання письмового екзамену та (50 балів) оцінки за практичні заняття (25 балів) і контрольну роботу та самостійну роботу (25 балів).
Вимоги до письмової роботи	Контрольна робота, що складається з двох теоретичних та двох завдань творчого характеру
Семінарські заняття	Максимальна оцінка – 50 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань

8. Політика курсу

Неприпустимі плагіат та списування.

Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове

Пропуски практичних занять відпрацьовуються наступним чином: опрацювання теми, а також виконання вправ із теми.

Якщо студент пропустив (не відпрацював) більше 50% занять, він повинен скласти тести (Тести 1, Тести 2) і тільки тоді буде допущений до складання заліку.

Обов'язковим є для отримання заліку відвідування більш 50% занять, написання контрольної роботи та виконання самостійної роботи.

9. Рекомендована література

1. Аристова Л.С. Словесні методи на уроках музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво». *Мистецтво та освіта*. 2019. №3(93). С. 10-15.
2. Аристова Л.С. Сергієнко В.В. Музичне мистецтво: підручник для 4 кл. загальноосв. Навч. Закладів. К.: Видавничий дім «Освіта», 2015. 128 с.
3. Верховинець В. М. Весняночка. К.: Муз. Україна, 1989. 343 с.
4. Владимірова А. Л. Метод моделювання художньо-творчого процесу на уроках музики. Педагогічні науки: Зб. наук. праць. Випуск 25. Херсон: Айлант, 2001. С. 62-66.
5. Гайдамака О. В. Пріоритети загальної початкової мистецької освіти. *Мистецтво та освіта*. 2018. №1 (87). С. 10-14.
6. Голобородько Є. П. Окремі сучасні аспекти традиційних ідей. Педагогічні науки: Зб. наук. праць. Випуск 25. Херсон: Айлант, 2001. С. 18-21.
7. Голобородько Є. П. Окремі сучасні аспекти традиційних ідей. Педагогічні науки: Зб. наук. праць. Випуск 25. Херсон: Айлант, 2001. С. 18 -21.
8. Лемешева Н. А. Мистецтво: підруч. інтегрованого курсу для 1 класу закладів заг. середньої освіти. Кам'янець-Подільський : Абетка, 2018. 128 с.
9. Іваницький А. І. Український музичний фольклор. Підручник для вищих учбових закладів. Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. 320 с.
10. Калініченко О.В., Аристова Л.С. Мистецтво: підручник інтегрованого курсу для 2 класу закладів загальної середньої освіти. К.: Видавничий дім «Освіта», 2019. 112 с.

11. Кізлова Г. О., Шулько О. А. «Мистецтво» 1 клас. К.: ТОВ «Астон» 2018. 112 с.
12. Комвровська О.А. Мистецькі досягнення учнів: що і як оцінюємо?, *Мистецтво та освіта*. 2018. №4(90). С. 2-6.
13. Кондратова Л. Г. Мистецтво. Підручник інтегрованого курсу для 1 класу закладів заг. середньої освіти. Тернопіль. Навчальна книга – Богдан. 2018. 144 с.
14. Лобова О. В. Мистецтво: підруч. інтегрованого курсу для 1 класу закладів заг. середньої освіти. Київ: Школяр, 2018. 144 с.
15. Лобова О.В. Музично-естетична діяльність як основа формування музичної культури молодших школярів. Суми, 2001. С. 369-374.
16. Лобова О.В. Розвиток мотивації музично-естетичної діяльності молодших школярів. Педагогічні науки. *Збірник наукових праць*. Суми, 2000. С. 398-406.
17. Лобова О.В. Формування загальнонавчальних здібностей молодших школярів за програмою „Планета Барвистої Музики”. Педагогічні науки. *Збірник наукових праць*. Частина перша. Суми, 2002. С. 399-404.
18. Марчук Ж.С. Методи навчання мистецтва молодших школярів. *Мистецтво та освіта*. 2019. №2(92). С. 24-30.
19. Масол Л.М. Методика навчання мистецтва в початковій школі: посіб. для Х. : Ранок, 2006. 256 с.
20. Масол Л. М. Мистецтво: підруч. інтегрованого курсу для 1 класу закладів заг. середньої освіти. / Л. М. Масол, О. В. Гайдамака, О. М. Колотило. Київ : Генеза, 2018. 144 с.
21. Масол Л. М., Очаківська Ю. О., Беземчук Л. В., Наземнова Т. О. Вивчення музики в 1-4 класах: Навчально-методичний посібник для вчителів. Х.: Скорпіон, 2003. 144 с.
22. Овіннікова Н.І. Леабук на уроках мистецтва в початковій школі. *Мистецтво та освіта*. 2018. №3(89) С. 26-30.
23. Падалка Г.М. Редагіка мистецтв (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). К.; Освіта України, 2008. 274 с.
24. Садовенко С. Розвиток музичних здібностей засобами українського фольклору: Навчально-методичний підручник. К.: Шк. світ, 2008.
25. Стребна О., Сошенко А. Інтерактивні методи навчання в практиці роботи початкової школи. Харків: Основа, 2006. 174 с.
26. Стребна О., Сошенко А. Інтерактивні методи навчання в практиці роботи початкової школи. Харків: Основа, 2006. 174 с.
27. Творчий розвиток особистості засобами мистецтва: навчально-методичний посібник. За ред., передмова Н.Г.Ничкало. Чернівці: Зелена Буковина, 2011. 255 с.
28. Хлебнікова Л. О. Методика хорового співу у початковій школі. Методичний посібник. Тернопіль; Навчальна книга – Богдан. 2006, 216 с.
29. Черкасов В. Теорія і методика музичної освіти: навч. посіб. К.: ВЦ «Академія», 2016. 240 с.
30. Юцевич Ю. Музика. Словник-довідник. Тернопіль: Навчальна книга: Богдан, 2003. 352 с.

Викладачі Барило С. Б., Качмар О. В.